# സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 1 (മാഹേശ്വരഖണ്ഡഃ)/കേദാരഖണ്ഡഃ/ അധ്യായഃ 29



**..ലോമശ ഉവാച..**
ഉഭേ സേനേ തദാ തേഷാം സുരാണാം ചാമരദ്വിഷാമ്..
അനേകാശ്ചര്യസംവീതേ ചതുരംഗബലാന്വിതേ..
വിരേജതുസ്തദാന്യോഽന്യം ഗർജതോ വാംബുദാഗമേ.. 29.1 ..

ഏതസ്മിന്നന്തരേ തത്ര വൽഗമാനാഃ പരസ്പരമ്..
ദേവാസുരാസ്തദാ സർവേ യുയുധുശ്ച മഹാബലാഃ.. 29.2 ..

യുദ്ധം സുതുമുലം ഹ്യാസീദ്ദേവദൈത്യസമാകുലമ്..
രുണ്ഡമുണ്ഡാംകിതം സർവം ക്ഷണേന സമപദ്യത.. 29.3 ..

ഭൂമൗ നിപതിതാസ്തത്ര ശതശോഽഥ സഹസ്രശഃ..
കേഷാംചിദ്ബാഹവിശ്ഛിന്നാഃ ഖഡ്ഗപാതൈഃ സുദാരുണൈഃ.. 29.4 ..

മുചുകുംദോ ഹി ബലവാംസ്ത്രൈലോക്യേഽമിതവിക്രമഃ.. 29.5 ..

താരകോ ഹി തദാ തേന മുചുകുംദേന ധീമതാ..
ഖഡ്ഗേന ചാഹതാസ്തത്ര സർവപ്രാണേന വക്ഷസി..
പ്രസഹ്യ തത്പ്രഹാരം ച പ്രഹസന്വാക്യമബ്രവീത്.. 29.6 ..

കിം രേ മൂഢ ത്വയാ ചാദ്യ കൃതമസ്തി ബലാദിദമ്..
ന ത്വയാ യോദ്ധുമിച്ഛാമി മാനുഷേണൈവ ലജ്ജയാ.. 29.7 ..

താരകസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ മുചുകുംദോഽഭ്യഭാഷത..
മയാ ഹതോഽസി ദൈത്യേംദ്ര നാന്യോ ഭവിതുമർഹസി.. 29.8 ..

ദൃഷ്ട്വാ മേ ഖഡ്ഗസംപാതം ന ത്വം തിഷ്ഠസി ചാഗ്രതഃ..

കേദാരഖണ്ഡഃ[സംപാദ്യതാമ്]

1. അധ്യായഃ 1
2. അധ്യായഃ 2
3. അധ്യായഃ 3
4. അധ്യായഃ 4
5. അധ്യായഃ 5
6. അധ്യായഃ 6
7. അധ്യായഃ 7
8. അധ്യായഃ 8
9. അധ്യായഃ 9
10. അധ്യായഃ 10
11. അധ്യായഃ 11
12. അധ്യായഃ 12
13. അധ്യായഃ 13
14. അധ്യായഃ 14
15. അധ്യായഃ 15
16. അധ്യായഃ 16
17. അധ്യായഃ 17
18. അധ്യായഃ 18
19. അധ്യായഃ 19
20. അധ്യായഃ 20
21. അധ്യായഃ 21

ത്വാം ഹന്മി പശ്യ മേ ശൗര്യം ദൈത്യരാജ സ്ഥിരോ ഭവ.. 29.9 ..

ഏവമുക്ത്വാ തദാ വീരോ മുചുകുംദോ മഹാബലഃ..
യാവജ്ജഘ്നാന ഖഡ്ഗേന താവച്ഛക്ത്യാ സമാഹതഃ..
മാംധാതുസ്തനയസ്തത്ര പപാത രണമംഡലേ.. 29.10 ..

പതിതസ്തത്ക്ഷണാദേവ ചോത്ഥിതഃ പരവീരഹാ.. 29.11 ..

സ സജ്ജമാനോതിമഹാബലോ വൈ ഹംതും തദാ ദൈത്യപതിം ച താരകമ്..
ബ്രഹ്മാസ്ത്രമുദ്യമ്യ ധനുർഗൃഹീത്വാ മാംധാതൃപുത്രോ ഭുവനൈകജേതാ.. 29.12 ..

സ താരകം യോദ്ധകാമസ്തരസ്വീ രുഷാന്വിതോത്ഫുല്ലവിലോചനോ മഹാൻ..
സ നാരദോ ബ്രഹ്മസുതോ ബഭാഷേ തദാ നൃവീരം മുചുകുംദമേവമ്.. 29.13 ..

ന താരകോ ഹന്യതേ മാനുഷേണ തസ്മാദേതന്മാ വിമോചീർമഹാസ്ത്രമ്.. 29.14 ..

നിശമ്യ വചനം തസ്യ ദേവർഷേർനാരദസ്യ ച..
മുചുകുംദ ഉവാചേദം ഭവിതാ കോഽസ്യ മാരകഃ.. 29.15 ..

തദോവാച മഹാതേജാ നാരദോ ദിവ്യദർശനഃ..
ഏനം ഹംതാ കുമാരശ്ച കുമാരോഽയം ശിവാത്മജഃ.. 29.16 ..

തസ്മാദ്ഭവദ്ഭിഃ സ്ഥാതവ്യമൈകപദ്യേന യുധ്യതാമ്..
തിഷ്ഠ ത്വം ചായതോ ഭൂത്വാ മുചുകുംദ മഹാമതേ.. 29.17 ..

നിശമ്യ വാക്യം ച മനോഹരം ശുഭം ഹ്യുദീരിതം തേന മഹാപ്രഭേണ..
സർവേ സുരാഃ ശാംതിപരാ ബഭൂവുസ്തേനൈവ സാകം നൃവരേണയത്താത്.. 29.18 ..

തതോ ദുംദുഭയോ നേദുഃ ശംഖാശ്ച കൃതനിശ്ചയാഃ..
താഡിതാ വിവിധൈർവാദ്യൈഃ സുരാസുരസമന്വിതൈഃ.. 29.19 ..

ജഗർജുരസുരാസ്തത്ര ദേവാൻപ്രതി കൃതോദ്യമാഃ..
ശിവകോപോദ്ഭവോ വീരോ വീരഭദ്രോ രുഷാന്വിതഃ.. 29.20 ..

ഗണൈർബഹുഭിരാസാദ്യ താരകം ച മഹാബലമ്..
മുചുകുംദം പൃഷ്ഠതഃ കൃത്വാ തഥൈവ ച സുരാനപി.. 29.21 ..

തദാ തേ പ്രമഥാഃ സർവേ പുരസ്കൃത്യ കുമാരകമ്..
യുയുധുഃ സംയുഗേ തത്ര വീരഭദ്രാദയോ ഗണാഃ.. 29.22 ..

ത്രിശൂലൈർഋഷ്ടിഭിഃ പാശൈഃ ഖഡ്ഗൈഃ പരശുപാട്ടിശൈഃ..

22. അധ്യായഃ 22
23. അധ്യായഃ 23
24. അധ്യായഃ 24
25. അധ്യായഃ 25
26. അധ്യായഃ 26
27. അധ്യായഃ 27
28. അധ്യായഃ 28
29. അധ്യായഃ 29
30. അധ്യായഃ 30
31. അധ്യായഃ 31
32. അധ്യായഃ 32
33. അധ്യായഃ 33
34. അധ്യായഃ 34
35. അധ്യായഃ 35

നിജഘ്നുഃ സമരേന്യോന്യം സുരാസുരവിമർദ്ദനേ.. 29.23 ..

താരകോ വീരഭദ്രേണ ത്രിശൂലേന ഹതോ ഭൃശമ്..
പപാത സഹസാ തത്ര ക്ഷണ മൂർഛാപരിപ്ലുതഃ.. 29.24 ..

ഉത്ഥായ ച മുഹൂർത്താച്ച താരകോ ദൈത്യപുംഗവഃ..
ലബ്ധസംജ്ഞോ ബലാവിഷ്ടോ വീരഭദ്രം ജഘാന ച.. 29.25 ..

സ ശക്തിം ച മഹാതേജാ വീരഭദ്രോ ഹി താരകമ്..
ത്രിശൂലേന ച ഘോരേണ ശിവസ്യാനുചരോ ബലീ.. 29.26 ..

ഏവം സംയുധ്യമാനൗ തൗ ജഘ്നതുശ്ചേതരേതരമ്..
ദ്വംദ്വയുദ്ധം സുതുമുലം തയോർജാതം മഹാത്മനോഃ.. 29.27 ..

സുരാസ്തത്രൈവ സമരേ പ്രേക്ഷകാഹ്യഭവംസ്തദാ..
തയോർഭേരീമൃദംഗാശ്ച പടഹാനകഗോമുഖാഃ.. 29.28 ..

തഥാ ഡമരൂനാദേന വ്യാപ്തമാസീജ്ജഗത്ത്രയമ്..
തേന ഘോഷേണ മഹതാ യുദ്ധ്യമാനൗ മഹാബലൗ.. 29.29 ..

ശുശുഭാതേഽതിസംരബ്ധൗ പ്രഹാരൈർജരീകൃതൗ..
അന്യോന്യമഭിസംരബ്ധൗ തൗ ബുധാംഗാരകാവിവ.. 29.30 ..

നാരദേന തദാ ഖ്യാതോ വീരഭദ്രസ്യ തദ്വധഃ..
ന രോചതേ ച തദ്വാക്യം വീരഭദ്രസ്യ വൈ തദാ.. 29.31 ..

നാരദേന യദുക്തം ഹി താരകസ്യ വധം പ്രതി..
യഥാ രുദ്രസ്തഥാ സോഽപി വീരഭദ്രോ മഹാബലഃ.. 29.32 ..

ഏവം പ്രയുധ്യമാനൗ തൗ ജഘ്നതുശ്ചേതരേതരമ്..
അന്യോന്യം സ്വർദ്ധമാനൗ തൗ ഗർജംതൗ സിംഹയോരിവ.. 29.33 ..

ഏവം തദാ തൗ ഭുവി യുധ്യമാനൗ മഹാത്മനാ ജ്ഞാനവതാം വരേണ..
സ വീരഭദ്രോ ഹി തദാ നിവാരിതോ വാക്യൈരനേകൈരഥ നാരദേന.. 29.34 ..

തഥാ നിശമ്യ തദ്വാക്യം നാരദസ്യ മുഖോദ്ഗതമ്..
വീരഭദ്രോ രുഷാവിഷ്ടോ നാരദം പ്രത്യുവാച ഹ.. 29.35 ..

താരകം ച വധിഷ്യാമി പശ്യ മേഽദ്യ പരാക്രമമ്..
ആനയംതി ച യേ വീരാഃ സ്വാമിനം രണസംസദി..
തേ പാപിനോ ഹ്യധർമിഷ്ഠാ വിമൃശംതിരണം ഗതാഃ.. 29.36 ..

ഭീരവസ്തേ തു വിജ്ഞേയാ ന വാച്യാസ്തേ കദാചന..
ത്വം ന ജാനാസി ദേവർഷേ യോധാനാം ച പ്രതിക്രിയാമ്.. 29.37 ..

മൃത്യും ച പൃഷ്ഠതഃ കൃത്വാ രണഭൂമൗ ഗതവ്യഥാഃ..
ശസ്ത്രാശസ്ത്രൈർഭിന്നഗാത്രാഃ പ്രശസ്താ നാത്ര സംശയഃ.. 29.38 ..

ഇത്യുക്ത്വാ ചാവദദ്ദേവാന്വീരഭദ്രോ മഹാബലഃ..
ശ്രുണ്വംതു മമ വാക്യാനി ദേവാ ഇന്ദ്രപുരോഗമാഃ.. 29.39 ..

അതാരകാം മഹീം ചാദ്യ കരിഷ്യേ നാത്ര സംശയഃ.. 29.40 ..

അഥ ത്രിശൂലമാദായ താരകേണ യുയോധ സഃ..
വൃഷാരൂഢൈരനേകൈശ്ച ത്രിശൂലവരധാരിഭിഃ.. 29.41 ..

കപർദ്ദിനോ വൃഷാംകാശ്ച ഗണാസ്തേതിപ്രഹാരിണഃ..
വീരഭദ്രം പുരസ്കൃത്യ വീരഭദ്രപരാക്രമാഃ.. 29.42 ..

ത്രിശൂലധാരിണഃ സർവേ സർവേ സർപാഗഭൂഷണാഃ..
സചംദ്രശേഖരാഃ സർവേ ജടാജൂടവിഭൂഷിതാഃ.. 29.43 ..

നിലകണ്ഠാ ദശഭുജാഃ പഞ്ചകത്ത്രാസ്ത്രിലോചനാഃ..
ഛത്രചാമരസംവീതാഃ സർവേ ത്യേ്ത്യുഗ്രബാഹവഃ.. 29.44 ..

വീരഭദ്രം പുരസ്കൃത്യ സർവേ ഹരപരാക്രമാഃ..
യുയുധുസ്തേ തദാ ദൈത്യാസ്താകാസുരജീവിനഃ.. 29.45 ..

പുനഃ പുനസ്തൈശ്ച തദാ ബഭൂവുർഗണൈർജിതാസ്തേ ഹ്യസുരാഃ പരാങ്മുഖാഃ..
ബഭൂവ തേഷാം ച തദാതിസംഗരോ മഹാഭയോ ദൈത്യവരൈസ്തദാനീമ്.. 29.46 ..

അമൃഷ്യമാണാഃ പരമാസ്ത്രകോവിദൈസ്തതോ ഗണാസ്തേ ജയിനോ ബഭൂവുഃ..
ഗണൈർജിതാസ്തേ ഹ്യസുരാഃ പരാഭവം തം താരകം തേ വ്യഥിതാഃ ശശംസുഃ.. 29.47 ..

വിനാമ്യ ചാപം ഹി തഥാ ച താരകഃ സ യോദ്ധുകാമഃ പ്രവിവേശ സേനാമ്..
യഥാ ഝഷോ വൈ പ്രവിവേശ സാഗരം തഥാ ഹ്യസൗ ദൈത്യവരോ മഹാത്മാ.. 29.48 ..

ഗണൈഃ സമേതോ യുയുധേ തദാനീം സ വീരഭദ്രോ ഹി മഹാബലശ്ച..
സർവാൻസുരാംശ്ചേംദ്രമുഖാന്മഹാബലസ്തഥാ ഗണാന്യക്ഷപിശാചഗുഹ്യകാൻ..
സ ദൈത്യവര്യോ്തിരുഷം പ്രവിഷ്ടഃ സംമർദയാമാസ മഹാബലോ ഹി.. 29.49 ..

തതഃ സമഭവദ്യുദ്ധം ദേവദാനവസംകുലമ്..
ദേവദാനവയക്ഷാണാം സന്നിപാതകരം മഹത്.. 29.50 ..

തഥാ വൃഷാ ഗർജമാനാ അശ്വാഞ്ജഘ്നുശ്ച സാദിഭിഃ..
രഥിഭിശ്ച രഥാഞ്ജഘ്നുഃ കുംജരാൻസാദിഭിഃ സഹ.. 29.51 ..

വൃഷാരൂഢൗഃ സരഥൈസ്തേ ച സർവേ നിഷ്പാടിതാ ഹ്യസുരാഃ പോഥിതാശ്ച.. 29.52 ..

ക്ഷയം പ്രണീതാ ബഹവസ്തദാനീം പേതുഃ പൃഥിവ്യാം നിഹതാശ്ച കേചിത്..

കേചിത്പ്രവിഷ്ടാ ഹി രസാതലം ച പലായമാനാ ബഹവസ്തഥൈവ.. 29.53 ..

കേചിച്ച ശരണം പ്രാപ്താ രുദ്രാനുചരകിംകരാൻ..
ഏവം നഷ്ടം തദാ സൈന്യം വിലോക്യാസുരപാലകഃ..
താരകോ ഹി രുഷാവിഷ്ടോ ഹംതും ദേവഗണാന്യയൗ.. 29.54 ..

ഭുജാനാമയുതം കൃത്വാ ദൈത്യരാജോ ഹി താരകഃ..
ആരുഹ്യ സിംഹം സഹസാ ഘാതയാമാസ താന്രണേ.. 29.55 ..

ദംശിതേന ച സിംഹേന വൃഷാഃ കേചിദ്വിദാരിതാഃ..
തഥൈവ താരകേണൈവ ഘാതിതാ ബഹവോ ഗണാഃ.. 29.56 ..

ഏവം കൃതം തദാ തേന താരകേണ മഹാത്മനാ..
സർവേഷാമേവ ദേവാനാമശക്യസ്താരകോ മഹാൻ.. 29.57 ..

ജാതസ്തദാ മഹാബാഹുസ്ത്രൈലോക്യക്ഷയകാരകഃ..
താരകസ്യാനുഗാ ദൈത്യാ അജേയാ ബലവത്തരാഃ.. 29.58 ..

മഹാരൂഢാ ദംശിതാശ്ച കരാലാസ്തേ പ്രഹാരിണഃ..
തൈ രാഹൃതാ ഗണാഃ സർവേ സിംഹൈശ്ച വൃഷഭാ ഹതാഃ.. 29.59 ..

ഏവം നിഹന്യമാനാ വൈ ഗണാസ്തേ രണമണ്ഡലേ..
പ്രഹസ്യ വിഷ്ണുഃ പ്രോവാച കുമാരം ശിവവല്ലഭമ്.. 29.60 ..

**..വിഷ്ണുരുവാച..**
നാന്യോ ഹംതാസ്യ പാപസ്യ ത്വദ്വിനാ കൃത്തികാസുത..
തസ്മാത്ത്വയാ ഹി കർത്തവ്യം വചനം ച മഹാഭുജ.. 29.61 ..

താരകസ്യ വധാർഥായ ഉത്പന്നോഽസി ശിവാത്മജ..
തസ്മാത്ത്വയൈവ കർത്തവ്യ നിധനം താരകസ്യ ച.. 29.62 ..

തച്ഛ്രുത്വാ ഭഗവാൻക്രുദ്ധഃ പാർവതീനന്ദനോ മഹാൻ..
ഉവാച പ്രഹസന്വാക്യം വിഷ്ണും പ്രതി യഥോചിതമ്.. 29.63 ..

മയാ നിരീക്ഷ്യതേ സമ്യക്ചിത്രയുദ്ധം മഹാത്മനാമ്..
അനിഭിജ്ഞോഽസ്മ്യഹം വിഷ്ണോ കാര്യാകാര്യവിചാരണേ.. 29.64 ..

കേഽസ്മദീയാഃ പരേ ചൈവ ന ജാനാമി കഥംചന..
കിമർഥം യുധ്യമാനാ വൈ പരസ്പരവധേ സ്ഥിതാഃ.. 29.65 ..

കുമാരസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ നാരദോ വാക്യമബ്രവീത്.. 29.66 ..

**..നാരദ ഉവാച..**
കുമാരോഽസി മഹാബാഹോ ശംകരസ്യാംശസംഭവഃ..
ത്വം ത്രാതാ ജഗതാം സ്വാമീ ദേവാനാം ച പരാ ഗതിഃ.. 29.67 ..

താരകേണ പുരാ വീര തപസ്തപ്തം സുദാരുണമ്..
യേനൈവ വിജിതാ ദേവാ യേന സ്വർഗസ്തഥാ ജിതഃ.. 29.68 ..

തപസാ തേന ചോഗ്രേണ അജേയത്വമവാപ്തവാൻ..
അനേനാപി ജിതശ്ചേംദ്രോ ലോകപാലാസ്തഥൈവ ച.. 29.69 ..

ത്രൈലോക്യം ച ജിതം സർവം ഹ്യനേനൈവ രദുരാത്മനാ..
തസ്മാത്ത്വയാ നിഹംതവ്യസ്താരകഃ പാപപൂരുഷഃ.. 29.70 ..

സർവേഷാം ശം വിധാതവ്യം ത്വയാ നാഥേന ചാദ്യ വൈ..
നാരദസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ കുമാരഃ പ്രഹസന്മഹാൻ..
വിമാനാ ദവതീര്യാഥ പദാതിഃ പരമോഽഭവത്.. 29.71 ..

പദ്ഭ്യാം തദാസൗ പരിധാവമാനഃ ശിവാത്മജോയം ച കുമാരരൂപീ..
കരേ സമാദായ മഹാപ്രഭാവാം ശക്തിം മഹോൽകാമിവ ദീപ്തിയുക്താമ്.. 29.72 ..

ദൃഷ്ട്വാ തമായാംതമതീവ ചംഡമവ്യക്തരൂപം ബലിനാം വരിഷ്ഠമ്..
ദൈത്യോ ബഭാഷേ സുരസത്തമാനമസൗ കുമാരോ ദ്വിഷതാം നിഹംതാ.. 29.73 ..

അനേന സാർദ്ധം ഹ്യഹമേവ വീരോ യോത്സ്യാമി സർവാനഹമേവ വീരാൻ..
ഗണാംശ്ച സർവാനപി ഘാതയാമി മഹേശ്വ□□□ല്ലോകപാലാംശ്ച സദ്യഃ.. 29.74 ..

ഇത്യേവമുക്ത്വാ സതതം മഹാബലഃ കുമാരമുദ്ദിശ്യ യയൗ ച യോദ്ധമ്..
ജഗ്രാഹ ശക്തിം പരമാദ്ഭുതാം ച സ താരകോ വാക്യമിദം ബഭാഷേ.. 29.75 ..

**..താരക ഉവാച..**
കുമാരോ മേഗ്രതശ്ചാദ്യ ഭവദ്ഭിശ്ച കഥം കൃതഃ..
യൂയം ഗതത്രപാ ദേവാ യേഷാം രാജാ പുരംദരഃ.. 29.76 ..

പുരാ യേന കൃതം കർമ വിദിതം സർവമേവ തത്..
പ്രസുപ്താശ്ചാർദ്ദിതാ ഗർഭേ ജഠരസ്ഥാ നിപാതിതാഃ.. 29.77 ..

കശ്യപസ്യാത്മജേനൈവ ബഹുരൂപോ ഹതോഽസുരഃ..
നമുചിശ്ച ഹതോ വീരോ വൃത്രശ്ചൈവ തഥാ ഹതഃ.. 29.78 ..

കുമാരം ഹംതുമോസൗ ദേവേംദ്രോ ബലഘാതകഃ..
കുമാരോഽയം മയാ ദേവാ ഘാതിതോദ്യ ന സംശയഃ.. 29.79 ..

പുരാ ഹതാസ്ത്വയാ വിപ്രാ ദക്ഷയജ്ഞേ ഹ്യനേകശഃ..
തത്കർമണഃ ഫലം ചാദ്യ വീരഭദ്ര മഹാമതേ..
ദർശയിഷ്യാമി തേ വീര രണേ രണവിശാരദ.. 29.80 ..

ഇത്യേവമുക്ത്വാ സ തദാ മഹാത്മാ ദൈത്യാധിപോ വീരവരഃ സ ഏകഃ..
ജഗ്രാഹ ശക്തിം പരമാദ്ഭുതാം ച സ താരകോ യുദ്ധവിദാം വരിഷ്ഠഃ.. 29.81 ..

ഇതി പരമരുഷഭിഭൂതോ ദിതിതനയഃ പരീവൃതോഽസുരേംദ്രൈഃ..
യുധി മതിമകരോത്തദാ നിഹംതും സമരവിജയീ സ താരകോ ബലീയാൻ.. 29.82 ..

ഇതി ശ്രീസ്കാംദേ മഹാപുരാണ ഏകാശീതിസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം പ്രഥമേ മാഹേശ്വരഖണ്ഡേ കേദാരഖണ്ഡേ ശിവശാസ്ത്രേ സുരതാരകാസുരസംഗ്രാമവർണനംനാമൈകോനത്രിംശോഽധ്യായഃ.. 29 .. ഛ ..

---

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ_1_(മാഹേശ്വരഖണ്ഡഃ)/കേദാരഖണ്ഡഃ/അധ്യായഃ_29&oldid=70711" ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്